

Kako so nas utišali

Letošnja volilna kampanja je med starejšimi, ki čedalje bolj občutijo pomanjkanje sredstev za osnovno preživetje, zbudila velika pričakovanja. Sodeč po reakcijah na koalicijska pogajanja, so mnogi pričakovali, da bo že takoj po volitvah bolje. V demokraciji, kjer odloča večina, seveda ni mogoče takoj, ko določena skupina prevzame oblast, zavrteti gumba in ljudem v stiski čez noč zagotoviti pomoč.

Toda takoj, ko je DeSUS predstavil zahteve starejših, se je oglasila manjšina uspešnih kapitalistov, ki so jim nakupi delnic, ki niso bili kriti s stvarnim premoženjem, močno stanjšali denarnice. In, ker ima kapital najete najboljše odvetnike, najprodnnejše novinarje, najglasnejše ekonomiste, so hkrati vsi zatrobili v en rog: pomagaj si sam, kdor si ne more in ne zna, je njegova stvar. Etiko medsebojnega sožitja pri tem seveda puščajo ob strani.

In začeli so na ves glas dokazovati, kako zahteve DeSUS niso utemeljene, da so starejši požrešni in da bodo mladim odvzeli kruh in podobno. Kar uspešni so bili pri tem, tako da so na koncu pogajanj morali ti, ki nas zastopajo, spet pristati na bombončke (enkratni dodatek) in na oddaljene obljube o spremembah pokojninske zakonodaje.

Upokojenci in delavci bomo morali strniti vrste, morali bomo nehati drug drugemu gledati v plitve denarnice in z vsemi demokratičnimi oblikami družno pritisniti na tiste, ki nas zastopajo v parlamentu, kjer se sprejemajo odločitve o tem, kako bodo uporabljena sredstva iz proračunske vreče, ki jo polnimo vsi. Paziti bomo morali, da se bo čim manj bogatih izognilo plačevanju svojega prispevka v proračun, poslance državnega zbora ter vladne uradnike bomo morali prepričati, da so zastopniki večine v parlamentu in v vladnih uradih in ne zgolj zastopniki bogate manjšine. Sistematično bomo morali začeti spreminjati zakonodajo, da bo delitev dobrin, ki jih ustvarimo skupaj, enakomernejše porazdeljena.

Vsem želim vesel božič in srečno novo leto. Vaša

Mateja Kožuh Novak

ZDUS plus je interni obveščevalac Zveze društev upokojencev Slovenije in ni v prodaji | Urednik: Matjaž Vizjak | Fotografije so bile posnete na 8. festivalu za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana 2008

vsebina

Za boljši gmotni položaj upokojencev	2
Kar je preveč, je preveč	4
Kam in kako, ko ostarimo in zbolimo	6
Nova spoznanja o staranju v Evropi	7
Saj vsi prihajate za nami!	8
Dve obvestili	10
Razpis: Starejši za višjo kakovost življenja doma	11
Odkod ZPIZ denar za socialne dajatve	12
Minuli mesec na www.zdus-zveza.si	13
Iz dela organov ZDUS	14

Na spletu odpri www.zdus-zveza.si

Za boljši gmotni položaj upokojencev

Strokovne analize, ki jih je pripravil pokojninski zavod (in tudi drugi), kažejo, da pokojninska reforma daje pričakovane rezultate in da so njeni učinki dolgoročne narave. Zato za zdaj ni potrebe po kakšni temeljitejši prenovi reforme. V ZDUS soglašamo s tem mnenjem.

Nosilec mora biti še naprej prvi steber, ki temelji na solidarnosti.

Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, tako imenovani prvi steber, mora ostati nosilni steber pokojninskega zavarovanja, saj lahko edini dolgoročno zagotavlja družbenoekonomskim razmeram primerno socialno varnost zdajšnji in novim generacijam upokojencev. Ta steber namreč temelji na načelu solidarnosti med generacijami in tudi znotraj upokojenske generacije. Zato se je treba odločno spopasti s tezo, da naj bi njegovo prevladujočo vlogo v prihodnje prevzela II. ali III. steber, torej prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje ali varčevanje. Pri tem ne gre prezreti, da si tega zavarovanja že zdaj, še bolj pa v času recesije ne bodo mogli zagotavljati niti prebivalci srednjega sloja, še manj pa delavci z minimalno plačo. Ne gre tudi prezreti, da je tveganje prostovoljnega zavarovanja bistveno večje kot pri obveznem zavarovanju.

Pokojninska reforma daje pričakovane rezultate. Menimo, da številne analize, ki jih strokovno pripravljajo ZPIZ in drugi, nedvomno kažejo, da pokojninska reforma daje pričakovane rezultate in da so njeni učinki dolgoročne narave. Zato za zdaj ni potrebe po temeljiti prenovi reforme. Strinjamo pa se s spremembami in dopolnitvami, ki bodo pripomogle k uresničitvi z reformo zastavljenega temeljnega cilja, to pa je dolgoročna finančna stabilnost pokojninske blagajne. Take »modernizacije« pa ni mogoče sprejeti brez kritičnega premisleka in poglobljenih študij o učinkih in posledicah posameznih rešitev. Ker gre za neposredno socialno varnost več kot četrte slovenskega prebivalstva, posredno pa tudi za naslednje generacije, pa tovrstne posodobitve ni mogoče sprejemati mimo socialnega dialoga, v

katerem pa morajo aktivno sodelovati tudi predstavniki upokojenskih organizacij.

Sistemu usklajevanja pokojnin je potreba nameniti posebno pozornost. Nesporno in že dolgo znano dejstvo je, da je sistem usklajevanja pokojnin eden najpomembnejših inštrumentov vplivanja na obseg potrebnih sredstev za uveljavljanje pravic iz pokojninskega zavarovanja. To potrjuje tudi dejstvo, da je bil v obdobju po uveljavitvi reforme ta instrument že petkrat spremenjen. Zato je treba pri načrtovanju prenove sistema posvetiti posebno pozornost prav temu institutu. Menimo, da je treba tudi v prihodnje ohraniti načelo, na katerem sistem temelji, to pa je usklajevanje pokojnin z rastjo plač zaposlenih. Doseči je treba nov družbeni konsenz o razmerju med povprečno plačo in povprečno starostno pokojnino. Uresničevanje reforme od leta 2000 dalje kaže, da se to razmerje naglo slabša v škodo upokojencev. Toda to razmerje se v zadnjih dveh letih ni poslabšalo le zaradi rešitev v pokojninski zakonodaji, pač pa tudi zavorlo učinkovanja nove dohodninske zakonodaje. Prav to dejstvo opozarja, da je treba skrbno pretehtati načrtovane rešitve s stališča njihovega vpliva na gmotni položaj upokojene populacije in da morajo pri tem državni organi sodelovati med seboj ter preverjati učinke posameznih rešitev, preden jih sprejmejo.

Draginjski dodatek zgolj ruši temeljna načela pokojninskega sistema. Menimo, da dodatek k najnižjim pokojninam (draginjski dodatek), ki je bil prvič uveden letos, ni sprejemljiv kot dolgoročna rešitev za blaženje revščine med upokojenci. Tak ukrep ruši nekatera temeljna načela pokojninskega sistema: da je pokojnina pravica upokojenca, pridobljena na podlagi njegovega dela in vplačanih prispevkov. Taka rešitev se je izkazala za krivično, saj upošteva le znesek pokojnine, ne pa tudi pomembnega vpliva pokojninske dobe na višino pokojnine. Krivična je tudi zato, ker je dodatek do določenega zneska

pokojnine zagotovljen vsem, in to ne glede na dejanske premoženjske in dohodkovne razmere prejemnikov pokojnine in njihovih družinskih članov. Z uveljavljanjem takih rešitev bomo tudi v prihodnje povzročali ne le generacijski konflikt med upokojenci, temveč tudi konflikt med delovno generacijo in upokojenci. Ne smemo prezreti, da je več tisoč brezposelnih in tudi več tisoč delavcev, ki imajo dohodke, nižje od 500 evrov. Če torej družba ocenjuje, da je starostna pokojnina za polno delovno dobo prenizka, je problem v višini plač. Ker pa vemo, da mnoga podjetja zagotavljajo le minimalno plačo, lahko problem nizkih pokojnin za »polno pokojninsko dobo« rešimo le z dvigom najnižje pokojninske osnove. To je inštrument, s pomočjo katerega uveljavljamo solidarnost.

Varstveni dodatek je instrument solidarnosti. Inštrument solidarnosti v pokojninskem sistemu za reševanje revščine je tudi varstveni dodatek. Predlagamo zvišanje meje, do katere je upokojenec upravičen do varstvenega dodatka. Do tega dodatka so namreč zdaj upravičeni le tisti, ki izpolnjujejo dokaj strog dohodkovni in premoženjski cenzus.

Spodbujali bomo odlaganje odhoda v pokoj na kasnejši čas. Podpirali bomo vsa družbena prizadevanja in zakonske rešitve, ki bodo spodbujala odlaganje upokojitve po izpolnitvi zgolj minimalnih pogojev. Gre predvsem za izboljšave zdaj veljavnega sistema bonusov in malusov, upošteva pri tem dejstvo, da obstajajo bistvene razlike med posameznimi skupinami delavcev. Ni namreč mogoče delavcev za tekočim trakom enačiti z intelektualnimi poklici. Predvsem pa bo treba v prihodnje večjo skrb nameniti varnemu in humanemu delu na vseh področjih. Podpiramo tudi ukrepe, ki bodo med drugim delodajalce stimulirali za ohranjanje in zaposlovanje starejše delovne

populacije z oprostivjo dela plačila socialnih prispevkov, zavzemamo se tudi za postopen prehod iz statusa aktivnega zavarovanca v status upokojenca.

Treba bo doseči jasno odločitev o vlogi Kapitalskega sklada.

Dolgoročna finančna stabilnost pokojninske blagajne zahteva, da posebno pozornost namenimo tudi tistim zakonodajnim rešitvam, ki bodo pripomogle k večji pravičnosti v porazdelitvi bremen za financiranje obveznega pokojninskega zavarovanja. Pri tem bo treba doseči jasno odločitev o vlogi Kapitalskega sklada kot pomembnega dejavnika zagotavljanja dolgoročne finančne stabilnosti. Zato preoblikovanje tega sklada ni možno brez aktivne vloge upokojenskih organizacij na državni ravni. V tem skladu je namreč zajet del premoženja iz minulega dela zdajšnje upokojene generacije, kar je treba upoštevati pri vseh novih odločitvah in to premoženje vrniti ZPIZ.

Pri posodabljanju pokojninskega sistema bo treba na novo določiti status, dejavnost in organe kapitalskega sklada. Menimo, da bi morali z zakonom določiti sestavo skupščine sklada. Veljavni zakon namreč določa le število članov (15), vsa druga vprašanja pa ureja statut sklada, kar pa po prepričanju ZDUS ni primerno. Tako je vlada pet predstavnikov upokojencev imenovala iz vrst političnih strank in tako torej ne ZDUS ne druge upokojenske organizacije, organizirane na ravni države, nimajo svojega predstavnika v tem pomembnem organu.

Iz razprave na Komisiji za pokojninski sistem ZDUS.

Predloge za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev oblikovala in zapisala: Anka Tominšek predsednica komisije

Radosti veselega decembra v

Termah Radenci

Miklavžev Škorenjček od 30.11. – 7.12.2008

Miklavž Vam podarja 1 dan

...in vroče cene za hladne dni od 14.12. – 21.12.2008

Programi vključujejo:

- namestitev v hotelu s 4 ****
- 4 x polpenzion s samopostrežnim zajtrkom in večerjo, solatni in sladki bife ter možnost dietne in vegetarijanske prehrane
- neomejeno kopanje v termah
- 1 x dnevno vstop v svet 6 različnih savn
- 1 x znamenita mineralna kopel (20 min)
- pitna kura z naravno mineralno vodo v pitnem salonu
- nordijska hoja, jutranja gimnastika, vaje v vodi in aqua fitness, namizni tenis
- svetovanje strokovnega zdravstvenega osebja (aktiven in zdrav življenjski slog)
- kreativne delavnice – dekoracija praznične mize, praznični aranžmaji
- šola ličenja za posebne priložnosti in vsak dan
- plesni večeri v kavarni Swing
- razvedrilni program (babičina kuhinja, delavnice domače obrti, praznični glasbeni koncerti...)

- **Brez doplačila za enoposteljno sobo**
- **10 % popust pri bivanju 2 oseb na francoskem ležišču**
- **Pripravite svoje noge na novoletni ples – pedikura samo 15 €**

INFORMACIJE: 02 / 520 27 20
info@terme-radenci.si
www.terme-radenci.si

Kar je preveč, je preveč

Pravkar sem se vrnila iz Bruslja, kjer sem se na povabilo Evropske komisije udeležila drugega demografskega foruma z naslovom Boljše družbe za družine in starejše ljudi. Namen tovrstnih srečanj je izmenjati mnenja in izkušnje, pa izmenjava dobrih praks, zato lahko tisti, ki zna prisluhniti, vedno kaj novega prinese domov. In res sem tudi tokrat nabrala kar nekaj idej, ki bi nam v Sloveniji lahko prišle prav.

Pa vendar sem razočarana nad forumom. Pričakovala sem, da se bomo pogovarjali o pravi podobi starosti in starejših, o naši vpetosti v družbo, o tem, da nismo nič manj pomemben člen v družbeni verigi, kot so naši otroci in vnuki, pa o podaljšani življenjski dobi kot o novem izzivu in kako ta izziv izrabit. Žal pa ugledni govorniki niso prinesli v Bruselj nič novega: pred nami so sedeli v vlogi sodobnih delodajalcev, ki v pokojninah in v plačah delavcev vidijo zgolj zmanjševanje svojih dobičkov, ki menijo, da so plače delavcev previsoke in zato njih in politike posiljujejo z idejami, da si bodo morali varno starost zagotoviti z varčevanjem v njihovih zasebnih bankah (drugih stebrih), zdajšnje upokojence pa načrtno prikazujejo kot grabežljive sebičneže, ki jemljejo lastnim otrokom. Aktivna starost je zanje le podaljševanje delovne dobe brez prilagoditve delovnih mest tako možnostim, kot tudi potrebam starejših delavcev.

Francoska socialistka (!) je uporabila celo trditev, da smo starejši ekonomsko breme za družbo. Nisem mogla verjeti! Po vseh madridskih, berlinskih in leonskih sklepah Združenih narodov in Evropske unije, ki zavezujejo vlade, da v podaljševanju življenjske dobe iščejo izziv, vsa Evropa naseda kapitalu. Ne dajo nam, starejšim nobene priložnosti, da bi dokazali, kako smo lahko tudi po upokojitvi aktiven del družbe; naše argumente preprosto preslišijo. Ko govorijo o solidarnosti, nikoli ne omenjajo solidarnosti nas, starejših z našimi otroki in vnuki, z našimi sosedi, z revnimi, z bolnimi. To je samo po sebi umevno, pričakovano in zahtevano. Medgeneracijsko solidarnost prikazujejo le kot breme, ki ga nalagamo našim otrokom in vnukom, saj bodo morali delati za naše pokojnine. Kapital zavestno zavaja naše otroke in vnuke, da bi bili njihovi dobički večji, če ne bi bilo treba toliko dajati za pokojnine. Nemški strokovnjak je bil edini, ki je dejal, da bo za varno starost, če bo premalo sredstev iz davkov, pač treba drugje vzeti denar. Posebej je poudaril, da je neplačevanje davkov zločin in da je aktivnost delodajalcev, ko najemajo pravcato vojsko pravnikov in ekonomistov, da iščejo luknje v zakonih, ki jim omogočajo, da se izognejo davkom, navaden kriminal, ki bi ga bilo treba sankcionirati.

Pokojnine ne izpuhtijo v zrak, so vir novih delovnih mest: turizem, avtobusni, letalski promet, farmacevtska industrija, prehrabena industrija, industrija storitev, zdravstvena industrija ne bi bili v takem razcvetu, kot so zdaj, če ne bi bilo nas, starejših. Ekonomsko breme pomenijo za družbo samo nizke pokojnine, ker z njimi tisti, ki jih odmerjajo, jemljejo nam, starejšim opravilno sposobnost, da skrbimo zase, in nalagajo otrokom in občinskim in državnemu proračunu skrb za nas vse do konca. Nihče od teh, ki odločajo, se ne vpraša, kakšno sporočilo dajejo mladim s tem, ko nam, ki smo trideset, štirideset let vplačevali za starost, odmerjajo pokojnine, ki ne zadoščajo za človeka vredno življenje. Da smo starejši najboljši varčevalci in najbolj premišljeni potrošniki - tega nam ne morejo vzeti. Pokojnine, ki nam omogočajo preživetje, pa so ves čas tudi vir pomoči mlajšim generacijam, in to ne le z novimi delovnimi mesti in z višjimi plačami, ki jih dobijo delavci v industrijah, ki proizvajajo za starejše, pomagamo jim z vsem, kar imamo, s prostovoljno pomočjo otrokom in vnukom, z negovanjem bolnih in onemoglih, s tem, da mlajšim generacijam nudimo brezplačne kakovostne bivalne enote, pomagamo jim s privarčevanimi sredstvi; torej nismo nikakršno ekonomsko breme, pač pa pomemben ekonomski dejavnik družbe.

Ne bomo smeli biti več tiho, ne bomo smeli več prenašati krivic, ki nam jih vsak dan znova povzročajo z žaljivimi članki v časnikih, pa z govoricami o naši sebičnosti. Če že ne za nas, se bomo morali bojevati za prihodnost naših otrok in vnukov. Ne bomo smeli dovoliti, da bi se država umaknila iz pokojninskih sistemov, ne bomo smeli dovoliti, da bi s pokojninskimi reformami, katerih namen je upokojencem pobrati zaslužene pokojnine, ustvarjala reveže za trideset in več let naprej. Naša dolžnost je, da pomagamo svojim otrokom obdržati sredstva, ki jih zaslužijo zase, da jim pomagamo na poti v varno starost. To lahko storimo le, če združimo svoje moči. Kapljice vode, ko se združijo, premagajo vse ovire.

Mateja Kožuh Novak

**MERILNIKI
KRVNEGA
TLAKA**

**ZOBNA ŠČETKA
SONICARE –
PRAZNIČNO
PAKIRANJE**

VLAŽILNIK ZRAKA –POTOVALNI

**VELIKA IZBIRA
OTROŠKIH IN
KLASIČNIH
TERMOFORJEV**

GRELNO PERILO MEDIMA

*V harmoniji
z naravo!*

BFS STIMULATOR

je svetlobna naprava, ki je najbolj učinkovita pri rehabilitaciji različnih poškodb.

**BOGATA IZBIRA
NARAVNE KOZMETIKE
(DR. HAUSCHKA...)**

Sanolabor

Ko gre za zdravje!

Prodajalne z medicinskimi pripomočki, zdravili brez recepta in raznovrstnimi izdelki za zdravo življenje.

5% popust za upokojence ob gotovinskem plačilu (od 1. do 5. v mesecu)

Obiščite naše specializirane prodajalne.
Naslove najdete na: www.sanolabor.si

bioneregijski resort salinera

Med Izolo in Portorožem se v objemu narave,
v neposredni bližini Krajinskega parka Strunjan,
skriva Bioneregijski resort Salinera.

5 in 7 dnevni paketi za upokojece

namestitev v dvoposteljni sobi standard
bogata samopostrežni zajtrk in večerja
najem koles do 2 ure ali pohodnih palic
diagnostični razgovor 15 min
1 x tematska večerja s skupnim aperitivom
vstop v energijski park
vstop v notranji bazen
parkirno mesto

Cena paketa po osebi in terminu:

02.11. - 25.12. = **185,00 € / 259,00 €**

30.01. - 09.04. = **185,00 € / 259,00 €**

**Dodatni popusti
za organizirane
skupine.**

**Pokličite nas in
preverite sami!**

Paket nedelja – četrtek

namestitev v dvoposteljni sobi standard
bogata samopostrežni zajtrk in večerja
1 x vstop v savna center
1 x tematska večerja s skupnim aperitivom
diagnostični razgovor 15 min
vstop v energijski park
vstop v notranji bazen
parkirno mesto

Cena paketa po osebi in terminu:

02.11. - 25.12. = **140,00 €**

01.02. - 09.04. = **140,00 €**

Kam in kako, ko ostarimo in zbolimo (Se bo nadaljevalo)

Zavod za oskrbo na domu, Ambrožev trg 7, tel. šte. 01/239 65 02, info@zod-lj.si. Dejavnost sofinancira mestna občina Ljubljana.

Center nudi:

- varovanje na daljavo;
- čiščenje bivalnega prostora;
- druga dela v gospodinjstvu;
- nego in pomoč pri osebni higieni, oblačenju, posedanju, hranjenju;
- pripravo obrokov;
- nakupovanje ipd.

Negovalci delajo vse dni v letu od 6 do 22 ure.

Varovanje na daljavo je neprekinjeno varovanje s pomočjo posebnega telefonskega aparata z rdečim gumbom, s katerim lahko pokličete na pomoč tudi takrat, ko telefona ne morete doseči. Če v stiski pritisnete gumb na obesku, ki ga nosite stalno okrog vratu, vas telefon poveže z dežurno službo. Služba je opremljena s sodobno opremo, ki vaš klic sprejme, prepozna vaše podatke in omogoči, da pomoč, ki jo potrebujete, takoj prispe do vas.

Socialni servis, ki deluje pri Zavodu za oskrbo na domu, tudi posreduje informacije o drugih organizacijah in društvih, ki ponujajo podobne storitve. Tel. številka je 01/239 65 10.

Zora plus: Deluje po vsej Sloveniji neprekinjeno in vse dni v letu. Cena za uro je sicer višja kot pri Zavodu za oskrbo na domu, nudijo pa celovito pomoč - od nege, varovanja do druženja. Informacije dobite na tel. številki 040/423 300 in na spletu info@zoraplus.si.

Dnevni centri za varstvo starejših so oblika pomoči svojcem, ki vanje ponavadi pripeljejo obolelega v dopoldanskem času. Centri so pri domovih za starejše ali pa so samostojni. Informacije dobite na tel. številki 01/239 65 10.

Eden takih centrov, ki se ukvarja predvsem z dementsnimi bolniki, je v Domu starejših v Šiški v Ljubljani, Kunaverjeva ulica 15, tel. številka 01/513 16 30.

Dnevni center Školjka v Piranu vam ob delavnikih nudi dnevno varovanje starejših in invalidnih oseb. Pokličete jih lahko na tel. številko 05/671 23 00 in 040/631 017 med 7. in 15. uro, ko se boste lahko o vsem pogovorili z Dragico Rihter.

Papilot Zavod za spodbujanje in razvijanje kvalitete življenja, Zakotnikova 3, Ljubljana, varuje v dnevnem varstvu.

Družinski pomočnik in patronažne službe

Informacije o pravici do družinskega pomočnika dobite na centrih za socialno delo. Pravica do dodelitve družinskega pomočnika je socialno-varstvena pravica in nadomešča celodnevno institucionalno varstvo. Pravica je namenjena tudi dementsnim osebam.

Kot družinski pomočnik se lahko zaposli ali prezaposli kdorkoli od domačih, lahko pa tudi vprašate center za socialno delo, kje bi dobili pomočnika. Pogoji pa je, da prebiva na enakem naslovu kot oskrbovanec. Minimalna plača, ki jo kot nadomestilo družinskemu pomočniku daje ministrstvo, je 511 evrov bruto. Podrobnosti vam bodo pojasnili na centrih za socialno delo, sicer pa so informacije tudi na spletnih straneh ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Tam so na voljo tudi obrazci.

Patronažne službe: Obiski so brezplačni. Treba pa se je najprej obrniti na osebnega zdravnika, ki napiše napotnico. Patronažna služba opravlja številne naloge, vendar samo enkrat ali dvakrat na teden. Storitve so brezplačne in sodijo med pravice socialnega varstva.

Invalidski pripomočki za pomoč doma

Če skrbite za obolelega doma, boste potrebovali pripomočke, kot so hojca, bolniška postelja ipd. Izposodite si jih lahko v Ljubljani na **Zavodu za zdravstveno zavarovanje, enota Poljane, Zrinjskega ulica 2, tel. številki 01/234 71 10 in 01/234 71 15**. Pokličete jih lahko vsak dan med 8. in 12. ure ali pa se med 9. in 13. uro oglasite pri njih. Tudi drugi centri za socialno delo vedo, kaj potrebujete in kje si to lahko izposodite.

Za vse, ki imate nepremične svojce ali svojce na invalidskih vozičkih in živite v stavbah z veliko stopnic in celo brez dvigal, bo prišla prav informacija, da so v Sloveniji ponudniki, ki izdelujejo naprave za dvigovanje in prevažanje ohromelih oseb: **JR Product, d. o. o., Stegne 7, Ljubljana, tel. številka 01/ 511 44 82, fax: 01/511 44 83, GSM: 041/676 110, e-pošta: jr.product@siol.net ali MIVAM, Brodišče 7, Trzin, tel. šte.: 01/562 30 80, fax: 01 562 30 85, e-pošta: info@mivam.com.**

Nova spoznanja o staranju v Evropi

Raziskovalcem po vsem svetu so brezplačno na voljo najnovejši podatki iz pregleda o zdravju, staranju in upokojevanja v Evropi (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe, ali krajše, SHARE). SHARE je odgovor na poziv Evropskega sveta k ustvarjanju sistematične baze podatkov za empirično raziskovanje staranja evropskega prebivalstva. SHARE vključuje mikropodatke o zdravju, socioekonomskem statusu ter socialnih in družinskih omrežjih za več kot 40 tisoč oseb, starih vsaj 50 let. Vključuje osebe iz Avstrije, Belgije, Češke, Danske, Francije, Nemčije, Grčije, Irske, Izraela, Italije, Nizozemske, Poljske, Španije, Švedske in Švice, kmalu pa se bo pridružila tudi Slovenija.

Zaradi svoje globine in širine ponuja SHARE vpogled v to, kako institucionalna, ekonomska, socialna in kulturna raznovrstnost po Evropi vpliva na individualne in družbene procese staranja v tej regiji. Več kot tisoč znanstvenih uporabnikov je že doslej prišlo do bogatih spoznanj na podlagi začetnih objav podatkov SHARE. Novi podatki SHARE so dostopni na www.share-project.org.

Zdravje

Severni Evropejci so bolj zdravi in premožnejši, toda na jugu Evrope živijo dlje. To še zlasti velja za moške s severa in za ženske z juga Evrope (Grčija, Izrael, Italija in Španija). Raziskave z uporabo podatkov SHARE lahko pomagajo določiti, ali so te razlike genetske ali pa so družbene narave.

Izobrazba nas ohranja v formi. Posamezniki z nižjo stopnjo izobrazbe so s 70-odstotno verjetnostjo fizično neaktivni in so s 50-odstotno verjetnostjo debelejši kot tisti z višjo stopnjo izobrazbe.

Višji socioekonomski status preprečuje depresijo. V vseh državah, toda posebej v Severni Evropi ljudje z nizkim dohodkom ali majhnim premoženjem pogosteje trpijo za depresijo.

Oskrbo starostnikov je treba izboljšati. SHARE je prvi vprašalnik, ki vključuje primerljive indikatorje kakovosti posvetil oskrbi starejših. Večina teh indikatorjev nakazuje, da po Evropi vlada precejšnje pomanjkanje geriatričnih ocen in kontrolnih testov.

Zaposlenost

Preprečevanje slabega zdravja se splača. Osebe v dobrem zdravstvenem stanju se upokojujejo približno 2 leti kasneje kot tiste, ki so slabšega zdravja. Uporaba 3 odstotkov dohodka iz dela za preprečevanje slabega zdravja se splača, saj s tem ohranjamo zaposljivost.

Spodbude zazgodnje upokojevanje povzročajo velike neizrabljene delovne zmogljivosti. Različni sistemi blaginje povzročajo različne vzorce participacije na trgu dela in upokojevanja glede na starost. Zgodaj upokojeni prevladujejo v tistih državah, ki dopuščajo zgodnje

upokojevanje ali priznavajo druge ugodnosti pri upokojevanju. To velja za južno Evropo, pa tudi za Avstrijo in Francijo.

Zatekanje k invalidskemu zavarovanju ni povezano z zdravstvenim statusom. Razširjenost invalidskega zavarovanja med ljudmi, starih od 50 do 64 let, se giblje od 3 odstotkov v Grčiji do 16 odstotkov na Danskem. Podatki SHARE, vključno s tistimi o mednarodno primerljivih zdravstvenih ukrepih, kažejo, da te razlike niso povezane z razlikami v zdravju.

Prijetno delo podpira kasnejše upokojevanje. Kakovost zaposlenosti med predupokojitvenim obdobjem – vključno s tem, koliko kontrole imamo nad svojim delom in koliko so naši napor nagrajeni – je po Evropi različna, pri čemer je kakovost delovnega življenja višja na severu kot na jugu. Te razlike se kažejo tudi v razlikah v blaginji ljudi, zlasti pa pri zdravju in depresiji.

Družinska in socialna omrežja

Razpadanje družine je mit. Približno tretjina ljudi, starih vsaj 65 let, pomaga drugim tako, da vsak dan varuje vnuke, pri čemer porabijo za to dejavnost v povprečju 4,6 ure na dan. Ker so različne generacije družin geografsko blizu, je po vsej Evropi velik potencial za vsakodnevno podporo.

Starši dajejo na severu, medtem ko na jugu dajejo otroci. Medgeneracijski denarni transferji so med glavnimi viri dohodka gospodinjestev, toda smer teh transferjev se razlikuje po področjih. Na severu od staršev več dobivajo mladi, medtem ko na jugu mladi dajejo več staršem.

Prostovoljstvo je pogost pojav le v nekaterih državah. V celoti 10 odstotkov tistih, ki so stari vsaj 50 let, opravlja prostovoljno delo. Razširjenost prostovoljnega dela je največja v Skandinaviji in na Nizozemskem, najmanjša pa v Španiji in v Grčiji.

Ekonomski status, dohodek in premoženje

Neenakost v porabi je manjša kot finančna neenakost. Neenakost v porabi je manjša kot neenakost v dohodku, medtem ko je neenakost v dohodku manjša kot neenakost v premoženju.

Revščino blažijo nefinančna sredstva. Visok delež lastnih stanovanj na jugu pomaga zmanjševati vplive revščine. Življenje pri otrocih podobno varuje pred revščino ne le v sredozemskih državah, pač pa tudi v Nemčiji.

SHARE je financirala Evropska komisija, DG Raziskave, v okviru 5., 6. in 7. okvirnega programa, dodatno pa so ga podprle finančne agencije udeleženih držav in Nacionalnega inštituta za staranje ZDA.

Aldo Ternovec: Vsi prihajate za nami

Aldo Ternovec, podpredsednik Zveze Društev upokojencev Slovenije se že vse življenje srečuje s problemi vseh generacij in njihovim medsebojnim razumevanjem. Po izobrazbi je šolnik, ti pa so že tako ali tako zastrupljeni s socialo. In medgeneracijsko sožitje je prav zdaj aktualna in pereča tema

Upokojenci so se zaradi nizkih pokojnin znašli v nezavidljivem položaju nekateri celo na pragu revščine. Zato poslance novega sklica državnega zbora pozivajo, da starejšim pomagajo spremeniti odnos do staranja. »Prihajate za nami skupaj bomo lažje utirali pot vaši generaciji,« pravi Ternovec.

Prebivalstvo v Sloveniji se vse bolj stara, mnogi to vidijo kot pereč problem. Kakšen je vaš pogled na to?

To ni samo slovenski trend, stara se prebivalstvo po vsej Evropi, kar zame ni problem, prej nasprotno. Staranje je namreč eden največjih dosežkov sodobne civilizacije. To je izziv, ki ga prinašajo demografske spremembe, na katere pa se je potrebno dovolj dobro pripraviti. Žal se države, med njimi tudi Slovenija, tega premalo zavedajo in starejšo populacijo obravnavajo kot nekakšno breme družbi. Starejši ljudje pa imamo veliko znanja in izkušenj.

Moramo se tudi zavedati, da so starejši danes drugačni kot nekdanj. Povečini so bolj zdravi, vitalni in aktivni.

Kaj pa je sploh definicija starosti? Nad 65 let se navadno pojavlja v statistiki. Mislim, da bi se morala tudi ta glede na vse skupaj dvigniti. Nekateri ljudje se pri teh letih ne počutijo stare in se še ne želijo upokojiti, zato bi morala država take predloge celo stimulirati. To nima nič opraviti z delovnimi mesti za mlade. Tam bi morala država prevetriti študentsko delo, ki ga ne opravljajo študenti in preučiti, ali je res potrebno razpisovati toliko delovnih mest za določen čas.

Socialna varnost starejših in pokojninski sistem sta v številnih državah predmet diskusij, saj se kriza pokojninskih zavarovanj vse bolj pogloblja. Kako se pri nas lotiti te problematike?

Naš pokojninski sistem je dober, zato pokojninske reforme ne potrebujemo, nujna pa je posodobitev sistema. Potrebno pa bi bilo

poskrbeti, da bi mladi prej vstopali na trg dela, starejši pa kasneje izstopali. Pri tem bi morala država vsem tistim starostnikom, ki bi se odločili za podaljšanje delovne dobe zagotoviti ustrezno stimuliranje. Premalo je prizadevanj, da bi delavno aktivno prebivalstvo spodbudili k varčevanju za starost, vlaganja v pokojninske stebre. Doslej so tega deležni le delavci iz javnega sektorja, kjer jim delodajalec namesto povišanja plač del dohodka nakaže v pokojninske stebre, med posamezniki pa se za to odločajo le redki. Razlog tiči predvsem v nizkih plačah, saj si mnogi dodatnih stroškov preprosto ne morejo privoščiti. Danes veliko upokojencev živi na pragu revščine, vendar moram poudariti, da njihove generacije niso imele možnosti vlagati v dodatno pokojninsko zavarovanje, ker tega preprosto ni bilo na voljo. Skoraj polovica pokojnin ne dosega 500 evrov. Visoke pokojnine so danes samo farsa, saj je najvišja pokojninska osnova 1870 evrov, med slovenskim upokojenci pa jih samo 6,1 odstotkov prejema pokojnine višje od 1000 evrov.

Povsod se bojijo pokojninske reforme. Menite, da bi bila naša aktualna vlada sposobna pristopiti k reševanju tega perečega problema?

Vsaka vlada se prej ali slej sreča s to problematiko. Predvolilnih obljub nikoli ne gre jemati resno, saj so velikokrat pretirane in nerealne. Koalicijska pogodba Pahorjeve vlade je dobra, vprašanje je le kako bo pristopila k odpravljanju nekaterih napak.

Denimo, potrebno bi bilo odpraviti visoke cene nekateri zdravstvenih storitev in zdravstvenih pripomočkov, izjemno visoke so cene oskrbe v domovih upokojencev, ki si jih mnogi ne morejo privoščiti s svojo pokojnino in so potem v breme svojcev ali lokalne skupnosti. Potrebno bi bilo dodobra preveriti davčno zakonodajo. Nedopustno je namreč, da je bila znižana prispevna stopnja tistim z najvišjimi dohodki. Pokojninski sistem namreč temelji na sožitju in solidarnosti. Zdržnost sistema je v veliki meri odvisna od tega koliko ljudi dela in plačuje prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, kar je tudi osnovni kapital za izplačevanje pokojnin. Vzdržnost sistema bi morali zagotavljati tudi s poštenim razporejanjem v preteklosti ustvarjenega bogastva, kar naj bi bila tudi osnovna naloga KAD.

*Hotel Delfin in revija Vzajemnost
vam želita*

prijetne božično-novoletne praznike in vse lepo v prihodnjem letu

Upokojenci ste v Sloveniji postali pomemben politični faktor, saj vas je vse več. Opaziti pa je, da so postali tudi politiki bolj previdni pri izjavah, nekateri pa vas ocenjujejo kot zaviralce razvoja. Kako to komentirate?

Zveza Društev upokojencev Slovenije je organizacija civilne družbe in je nestransarska organizacija, kar pa še ne pomeni, da je nepolitična. Kakršnokoli povezovanje s stranko DeSUS je neupravičeno. Mi podpiramo vse stranke, ki se bodo zavzemale za status upokojencev in socialno državo. DeSUS je bila sicer ustanovljena z namenom, da bi uveljavljala pravice upokojencev, vendar to še ne pomeni, da ne smemo podpirati drugih strank, ki bi prispevale k dobroti in izboljšanju položaja slovenskih upokojencev. Mi nismo zaviralci razvoja, ravno nasprotno, vedno smo odprti za dialog in dobre ideje.

Kateri tip pokojninskega sistema, ki ga uporabljajo evropske države bi po vašem mnenju najbolj ustrezal Sloveniji?

Srednjeevropski pokojninski sistemi so si zelo podobni, saj vsi izhajajo iz podobnih temeljev. Naš sistem le nekoliko zaostaja, ker se je razvijal v drugačnih zgodovinskih okoliščinah in imamo slabše razmerje med plačami in pokojninami. Še pred leti je pokojnina predstavljala 70 odstotkov plače, danes samo še 61 odstotkov, in če se bodo trendi nadaljevali v to smer, bo razmerje še bolj neugodno. Problem vidim tudi v sistemu plač. Med prihodke, oziroma plače namreč ne sodijo kapitalski prihodki, nagrade, malica, boni in drugo, kar samo znižuje osnovno plačo, na podlagi katere je potem narejen izračun za pokojnino.

Kako ocenjujete dogovor koalicijskih partnerk glede pokojninskih zadev in statusa upokojencev?

Koalicijska pogodba predvideva uskladitev sistema leta 2010, čeprav smo pričakovali, da se bo razmerje plač in pokojnin uskladilo že prej, kar bi pomenilo tudi porast pokojnin, ki bi bil nujno potreben in bi omogočil upokojencem lažje preživetje in ne večini zgolj životarjenje. Glede na, da so vse življenje delali in tudi prispevali v pokojninsko blagajno si zaslužijo korektniji odnos. Po naši volji ni niti enkratni dodatek v višini 300 evrov za tiste upokojence, ki prejemajo manj kot 400 evrov pokojnine mesečno. To bi sicer pomagalo v tistem hipu, ni pa to trajna rešitev, za katero se zavzemamo.

Pričakujemo rast pokojnin v razmerju za rastjo plač in pri tem je nujno usklajevanje tudi s sindikati. Pričakujemo tudi povišanje varstvenega dodatka, ki je izjemno nizek. Za upokojence bi bile dobrodošle tudi spremembe glede vlaganja v domsko varstvo. V zadnjih letih je država izdala kar nekaj koncesij zasebnikom, ki ponujajo dražje domsko varstvo. Tega si lahko privoščijo le peščica upokojencev, ki ima dovolj visoke pokojnine ali toliko prihrankov. Dobrodošel bi bil tudi večji poudarek javnemu zdravstvu, ki se je v zadnjih letih močno sprivatiziralo.

Moram povedati, da veliko pričakujemo od novega ministra za delo, družino in socialne zadeve Ivana Svetlika, od katerega pričakujemo, da si bo z vladno garnituro prizadeval za boljši standard slovenskih upokojencev, za odpravo revščine, da se bo več naredilo za spremenjeno podobo starejših in nenazadnje tudi za medgeneracijsko sožitje v odnosih mlajši starejši.

Carmen Leban

Članek je povzet po tedniku Večera, d. d., 7 D, z dne 19. 11. 2008 in ga ponatiskujemo z dovoljenjem uredništva.

Seminar na Rogli prestavljen

Dogovorjeno je bilo, da naj bi 4. decembra 2008 pripravili na Rogli enodnevni seminar za predsednike športnih komisij in za poverjenike za šport posameznih društev upokojencev in pokrajinskih zvez. Na seminarju naj bi udeležence seznanili z zakonodajo na področju športnih društev, z uresničevanjem športnih programov in z drugimi perečimi vprašanji športa in rekreacije starejših.

Žal pa so se zaradi zaostrenih gospodarskih razmer pojavile težave z zagotovitvijo brezplačnih prevozov. Zato smo sklenili seminar prestaviti na spomladanski termin. In da lahko nanj kar najbolje pripravili, vas prosimo

- da izpolnjeno prijavnico posredujete predsedniku pokrajinske zveze do 20. decembra. 2008;
- da predsedniki pokrajinskih zvez zberejo prijavnice kandidatov za seminar v posamezni PZDU in ga do 25. decembra 2008 pošljejo na ZDUS.

O novem datumu vas bomo obvestili po uskladitvi z obema soorganizatorjema – z Olimpijskim komitejem Slovenije in z Uniturjem.

Za dodatne informacije se lahko obrnete na tajnika ZDUS Bogdana Urbarja na telefon 01/519 50 86, 041!635 538 ali po e-pošti na: bogdan.urbar@zdus-zveza.si.

Srečanje organizatorjev izletov

Kot smo se dogovorili na pokrajinskih posvetih predsednikov društev upokojencev in pokrajinskih zvez, bo 17. decembra. 2008 v Laškem objavljeno srečanje organizatorjev izletov iz DU in pokrajinskih zvez.

Nekaj tehničnih napotkov:

- društva, ki se bodo s svojimi organizatorji izletov udeležili srečanja, naj izpolnijo spodnjo prijavnico in jo pošljejo svojemu predsedniku pokrajinske zveze do 10. decembra 2008;
- predsedniki pokrajinskih zvez naj pripravijo zbirnik prijavljenih kandidatov za srečanje in ga pošljejo na naslov ZDUS do 13. decembra. 2008;
- ker nas Slovenske železnice še niso obvestile o možnosti brezplačnih prevozov in časih odhodov, bomo prijavljene kandidate obvestili naknadno.

Okvirni program srečanja:

- ob 11 uri: zbor v Laškem, pozdrav in enourna predstavitev gostitelja;
- ob 12 uri: seja programskega sveta festivala za tretje življenjsko obdobje 2008; za druge udeležence spoznavni program;
- ob 14 uri: kosilo
- okoli 15 ure odhod iz Laškega.
- Za dodatne informacije se lahko obrnete na tajnika ZDUS Bogdana Urbarja na telefon 01/519 50 86, 041!635 538 ali po e-pošti na: bogdan.urbar@zdus-zveza.si.

Prijavnica za Roglo

Pokrajinska zveza društev upokojencev

Društvo upokojencev

Ime in priimek udeleženca

Naslov udeleženca

Telefon udeleženca

Elektronski naslov udeleženca

Funkcija v društvu

Vprašanja na katera bi želel odgovore na seminarju

Predsednik DU

Udeleženec seminarja

Kraj in datum

Prijavnica za organizatorje izletov

Pokrajinska zveza društev upokojencev

Društvo upokojencev

Ime in priimek udeleženca

Naslov udeleženca

Telefon udeleženca

Elektronski naslov udeleženca

Funkcija v društvu

Vprašanja na katera bi želel odgovore na seminarju

Predsednik DU

Udeleženec seminarja

Kraj in datum

Razpis za vključitev v projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma

V projekt Starejši za starejše je letos vključenih že 153 DU, v njem pa dela 1.564 prostovoljcev ali prostovoljk. V skoraj petih letih dela smo obiskali že 63.458 starejših od 69 let, ki jih od prvega obiska dalje obiskujemo po dogovoru ali če je to potrebno. Obiskujemo vse starejše v okolju in ne le člane društev. Več kot 10 tisoč starejšim smo zagotovili različne oblike pomoči, veliko pa smo jih tudi vključili v prostovoljne aktivnosti društev.

V projekt vsako leto vključimo po 30 novih društev. Tudi vaše društvo vabimo, da se nam pridružite in svoje delo, ki ga v veliki meri že opravljate, povežete s projektom.

Kaj potrebujete za vključitev v projekt? Poiskati morate prizadevnega človeka, ki bo koordinator aktivnosti, povezanih s projektom; delal bo s prostovoljci, navezoval stike z vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki starejšim nudijo pomoč, se v društvu dogovarjal o vključevanju starejših v aktivnosti, pripravljaval poročila, se udeleževal srečanj s pokrajinskim koordinatorjem, se udeleževal izobraževanja itd.

V enem letu naj bi vsako društvo obiskalo vsaj 500 starejših v svojem kraju, lahko tudi manj, če je na območju društva manj kot 500 starejših.

Kaj pridobite s projektom? Društvo za delo pri projektu dobi denar za kritje stroškov društva, prostovoljcev in koordinatorjev ter denar za nagrade sodelujočim. Vsako društvo, ki se vključi v projekt, dobi tudi računalnik, tiskalnik, zagotovljena pa mu je tudi osnovna povezava z medmrežjem.

Z delom pri projektu boste hkrati ustvarili pomembno bazo podatkov, ki vam bo omogočala boljši vpogled v to, kako živijo starejši pri vas, in kar je največ vredno, tako boste pripomogli k večji kakovosti življenja starejših v vaši občini, kraju ali ulici.

Društva, ki uresničujejo projekt, pridobijo tudi status humanitarne organizacije.

Če ste se odločili, da se nam pridružite, izpolnite prijavnico in jo do konca tega leta pošljite na naslov ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana.

Zveza društev upokojencev Slovenije Starejši za višjo kakovost življenja doma
Prijavnica za društva, ki želijo vstopiti v projekt v letu 2009

ZDUS

Društvo upokojencev: _____

Koliko je sedež društva oddaljen od najbližjega centra za socialno delo? _____ km

Naslov: _____

Koliko je sedež društva oddaljen od najbližjega zdravstvenega doma? _____ km

Tel. štev.: _____

Koliko kvadratnih metrov društvenih prostorov imate? _____ m²

Številka mobilnega telefona: _____

Ali ima društvo računalnik? DA NE

Telefaks: _____

Ali imate tiskalnik? DA NE

Elektronski naslov: _____

Ali imate internetno povezavo? DA NE

Odgovorna oseba: _____

Ali v društvu že uporabljate elektronsko pošto? DA NE

Uradne ure v društvu:

PO TO SR ČE PE SO (ustrezno obkroži), od: _____ do: _____

Ali že imate kandidatko/ta za koordinatorico/ja? DA NE

Če da, napišite ime in priimek: _____

Koliko članov ima društvo? _____

Transakcijski račun društva: _____

Kolikšen delež prebivalstva pokriva društvo? _____

Odprt pri banki: _____

Kako veliko področje pokriva društvo? _____ km²

Davčna številka društva: _____

Izpolnjen vprašalnik pošljite na naslov ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana ali po telefaksu na tel. štev.: 01/515 29 57 do 31. decembra 2008.

Od kod pokojninskemu zavodu denar za socialne dajatve

Mnogi upokojenci menijo, da bi država morala iz sredstev pokojninskega sklada, v katerega vplačujejo delojemalci in delodajalci, izločiti socialne dajatve in pokojnine, priznane po posebnih odredbah.

Na 15. in 16. strani mesečnega statističnega pregleda (september 2008), ki ga izdaja ZPIZ, je v poglavju XV, Obveznosti republike, navedenih vseh 43 kategorij upravičencev, ki jim po 232. členu ZPIZ-1 ali po drugih posebnih zakonih država plačuje pokojnine. To so:

- 4 kategorije vojnih veteranov, skupaj je bilo leta 2007 takih 26.734 oseb;
- 6 kategorij vojnih in povojnih žrtev – 14.769 oseb;
- uživalcev izjemnih pokojnin in administrativnih pokojnin po predpisih SFRJ je bilo leta 2007 skupno 355;
- upokojenih po zakonih o poslancih, o vladi in o sodniški službi je bilo 84 oseb;
- delavcev ONZ in zavodov za prestajanje kazni zapora je bilo 2.379;
- upokojenih po zakonu o prekrških in zakonu o kazenskem postopku ter zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij je bilo 79;
- upokojenih po zakonu o notranjih zadevah in zakonu o policiji je bilo 861 oseb;
- upokojenih po dveh vojaških zakonih je bilo 3.963;
- upokojenih po zakonu za delavce v premogovnikih in po azbestnem zakonu je bilo 1.088;
- prejemnikov državne pokojnine je bilo leta 2007 skupno 18.790;
- prejemnikov akontacije pokojnine iz republik nekdanje SFRJ je bilo 230;
- prejemnikov varstvenega dodatka je bilo leta 2007 skupno 50.950;
- upravičencev do dela pokojnine za obdobje aktivne vojaške službe v JLA je bilo 1.770 oseb;
- upravičencev do dela pokojnine do 31. 3. 1992 pri drugih nosilcih zavarovanj v nekdanji SFRJ je bilo 33.230;
- upravičencev do dela pokojnine za obdobja v invalidskih podjetjih je bilo 3.360;
- upravičencev do dela pokojnine za obdobje prvega leta otrokovega življenja je bilo 25.247;
- upravičencev do dela pokojnine za upoštevanje prištete dobe po 201. členu je bilo 1.335;
- upravičencev do dela pokojnine do zneska najnižje pokojnine je bilo 4.040;
- upravičencev do dela pokojnine za neupoštevanje zmanjšanja po 54. in 55. členu ZPIZ 1 je bilo 17.363;
- drugih kategorij prejemnikov preživnin, oskrbnin in upravičencev do dela pokojnin je bilo 466;
- prejemnikov letnega dodatka je bilo leta 2007 skupno 18.594 in
- prejemnikov dodatkov k pokojninam in invalidninam iz republik nekdanje SFRJ pa 3.243.

Skupaj je lani za pokojnine in druge dajatve za 228.987 upokojencev država prispevala 331.404.989 evrov.

- Prejemnikov - delavcev v invalidskih podjetjih je bilo 15.692;
- dobitnikov kmetov po 16. in 34. čl. je bilo 9.848;
- učencev je bilo 1.405;
- upravičencev do starševskega dodatka je bilo 3.157 in
- upravičencev do priznanih neplačanih ali izpadlih prispevkov za PIZ po dveh zakonih je bilo 6.899.

Skupaj je bilo upravičencev do prispevkov 37.001. Iz proračuna jim je bilo izplačano 64.119.549 evrov.

Celotna obveznost, ki jo je država lani poravnala ZPIZ, je tako bila 395.513.368 evrov. Ta znesek predstavlja 9,4 odstotka vseh prihodkov ZPIZ. Pokojninski zavod je torej le razdeljevalec teh dodatkov ali pokojnin, denar zanje pa mu zagotavlja državni proračun.

Toda tudi zaslužene pokojnine se v celoti ne pokrivajo z zbranimi prispevki. Proračun je leta lani prispeval 644.583.609 evrov za pokritje razlike med prihodki in odhodki pokojninskega zavoda (233.člen ZPIZ-1 ali dodatne obveznosti države do zavoda, letno poročilo ZPIZ 2007, str. 63), kar je 15,9 odstotka vseh prihodkov ZPIZ.

Iz navedenega dokumenta sledi, da so bili v letu 2007 tako imenovani transferni prihodki (državni proračun, ZRSZ, MDDZS;ZZZS in KAD) v primerjavi z letom 2006 nižji za 1,8 odstotka.

Z www.zdus-zveza.si

Kako se odzvati na gospodarsko krizo: ZDUS, Evropska mreža za enakost spolov, Mirovni inštitut in ZSSS so opozorili na posledice svetovne gospodarske krize, ki ne vpliva več samo na finančne institucije, pač pa že na tako imenovano realno ekonomijo.

Nekateri ugotavljajo, da nova vlada ni ponudila ustreznega programa, da zgolj predlaga, naj čakamo, da se poleže vihar; drugi so spet prepričani, da naj sindikati in druge organizacije civilne družbe pripravijo množične demonstracije, največje po osamosvojitvi in tako prisilijo delodajalce v sklepanje novih kolektivnih pogodb, državo pa k vrnitvi v socialno organizirano družbo.

Pogovori s predsedniki DU gredo h koncu: Od predvidenih 16 pogovorov s predsedniki DU jih je vodstvo Zveze društev upokojencev Slovenije, predsednica dr. Mateja Kožuh Novak, podpredsednik Aldo Ternovec in glavni tajnik Bogdan Urbar, opravilo že štirinajst, dve srečanji pa bosta še ta mesec. Namen srečanj s predsedniki DU je pregledati opravljeno delo, razpravljati o usmeritvah ZDUS v prihodnjih treh letih in oceniti finančne možnosti organizacije.

Obisk iz Slovaške: Sredi minulega meseca so ZDUS obiskali kolegi iz Slovaške, ki se zanimajo, kako v svoji državi uveljaviti projekt Starejši za starejše. Z njimi so prišli tudi predstavniki angleške organizacije Help the Aged. Predstavniki ZDUS so jim podrobno predstavili projekt in se pogovarjali o možnostih sodelovanja.

ZDUS in ZSSS nasprotujeta znižanju prispevkov za socialno varnost: Zveza društev upokojencev Slovenije in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije sta pozvali vlado, naj ne zniža prispevne stopnje delodajalcev za socialne prispevke za 5 odstotnih točk, kar predlaga gospodarski minister Matej Lahovnik. Podpredsednik zveze DU Aldo

Ternovec je opozoril, da bi izpad prihodkov v pokojninsko blagajno lahko pokrili le z zviševanjem davkov ali z zadolževanjem. Pokojninska blagajna namreč deluje po načelu solidarnosti. Bogati vanjo prispevajo več kot revni, mladi prispevajo za starejše, zdravi pa za bolne. Če tega ne bi bilo več, bi to pomenilo katastrofo za načela socialne države.

Na CD izšla zbirka predpisov: Kot sestavni del projekta Progress iz programa Evropske skupnosti Raznovrstnost je bogastvo družbe, je do konca meseca oktobra letos konzorcij šestih nevladnih organizacij pod vodstvom ZDUS zbral dokumente OZN, Evropske skupnosti in naše države, ki obravnavajo problematiko preprečevanja diskriminacije ranljivih skupin prebivalstva. Zbirka predpisov je namenjena civilni družbi, socialnim partnerjem in lokalnim skupnostim.

Mednarodno sodelovanja ZDUS se dobro razvija: ZDUS je od leta 1982 članica EURAG in je bila gostiteljica kongresa, ki je bil lani v Ljubljani. Slovenski predstavnici v EURAG Ireni Levičnik so naložili, da na kongresu v Španiji predstavi kot slovenski prispevek pomen samoizobraževanja in izobraževanja. Nova znanja so namreč pogoj, da starejši ostanejo kvalificiran sogovornik mlajšim generacijam in oblastem na lokalni in državni ravni.

LIKUS odslej samostojen: Po sedemnajstih letih delovanja v DU Maribor-Center se bo LIKUS, literarni klub upokojencev Slovenije, z novim letom osamosvojil. Trenutno ima klub 382 članov, od tega jih piše in objavlja 353. Vsi so člani krajevnih društev upokojencev, zato ne morejo biti hkrati tudi člani ene od sekcij mariborskega DU. Lahko pa se kot klub včlanijo neposredno v Zvezo društev upokojencev Slovenije, saj jo sestavljajo društva in klubi upokojencev.

Iz dela organov Zveze društev upokojencev Slovenije

Seje v mesecu novembru

- 4. november 2008: Komisija za mednarodno sodelovanje
- 4. november 2008: Komisija za rekreacijo, prehrano in duševno zdravje
- 6. november 2008: Komisije za socialna vprašanja ZDUS in PZDU Krško
- 12. november 2008: Komisija za izobraževanje
- 14. november 2008: Komisija za pokojninsko politiko
- 17. november 2008: Komisija za zdravstvo
- 19. november 2008: Upravni odbor
- 25. november 2008: Komisije za informatiko
- 26. november 2008: Komisija za kulturo

Sprejeti sklepi

Sklepi 3. seje Komisije za rekreacijo, prehrano in duševno zdravje ZDUS z dne 4. novembra 2008

1. Predlog za preimenovanje komisije

Sklep: Del članov komisije, skupina za rekreacijo, se je priključila komisiji za šport, skupina za prehrano ni bila ustanovljena, tako, ostala je samo skupina za duševno zdravje. Upravnemu odboru bo predsednik komisije Zlatko Kuk zato predlagal, da se komisija preimenuje v komisijo za duševno zdravje, člani in predsednik pa ostanejo isti.

2. Deset ciljev za pomoč dementnim in njihovim svojcem

Sklepa: Dokument Deset ciljev za pomoč dementnim in njihovim svojcem je dobro izhodišče za delo skupine.

Ga. Drozg bo poskušala na območju Maribora (lahko v domu Danice Vogrincec) urediti, da bi si člani komisije lahko ogledali, kako deluje ustanova in kaj so naredili na področju demence.

3. Priprave na izvedbo okroglih miz na temo demence

Sklepa: Te bi poskušali pripraviti v vseh regijah, pri izvedbi pa naj bi pomagala DU in PZDU.

Po posameznih društvih bomo skušali pridobiti prostovoljce za delo s starejšimi, ki jih bomo predhodno ustrezno izobrazili.

Sklepi regijskega posveta Komisije za socialna vprašanja ZDUS in PZDU Krško z dne 6. novembra 2008

1. Izvajanje programa Starejši za starejše v občini Krško Predstavitev

2. Koordinacija delovanja na področju kakovosti življenja starejših ljudi v Posavski regiji

Sklep: Občinskim svetom Krško, Sevnica, Brežice, Kostanjevica ob Krki predlagamo, da povežejo delo vseh, ki skrbijo za kakovost življenja starejših ljudi v lokalnih okoljih v lokalne interdisciplinarne koordinacije in jo umestijo v okvir delovanja oddelkov za družbene dejavnosti v občinah.

3. Vloga Pokrajinskih zvez društev upokojencev kot novih institucij sistema

Sklep: Društvom upokojencev v regiji predlagamo, da se postopoma vključujejo v program Starejši za starejše in s tem ustvarjajo pogoje za boljše obvladovanje kakovosti življenja starejših ljudi.

Pokrajinski zvezi društev upokojencev Posavje predlagamo, da prične s pripravami na svojo novo vlogo ustanovitvi pokrajin kot novih institucij sistema.

Občinskemu svetu Brežice predlagamo, da znova uvrsti na sejo sveta potrebo po razširitvi oblik domskega varstva in jo časovno opredeli.

Občinskemu svetu Krško predlagamo, da na sejo uvrsti potrebo po razširitvi oblik domskega varstva in v ta namen rezervira ustrezno zemljišče.

Sklepi 3. seje Komisije za zdravstveno varstvo ZDUS z dne 17. novembra 2008

1. Informacija o namenu, pomenu, ciljih in ugotovitvah v zvezi s projektom Uvajanje zdravstveno informacijske točke

Sklepa: Emil Hedžet naj pripravi predlog nadgraditve vsebine projekta s področji, ki zadevajo starejše. Predlog naj pred sejo UO obravnava vsaj še komisiji za socialno varstvo in pokojninsko politiko.

Člani komisije so sprejeli v vednost pismo predsednika PZDU Celje

predsednici ZDUS, v katerem predstavlja svoje videnje organizacije zdravstva za starejše.

2. Cilji ZDUS na področju zdravstva v letu 2009

Sklepi: V predlog dela komisije naj se poleg novih nalog zapiše še naloge iz leta 2008, dopolnjene s predlogi iz razprave.

Delovna skupina pod vodstvom mag. Obersnel naj pripravi predlog ukrepov za razvoja zdravstva z vidika potreb in pričakovanj starejših.

Delovna skupina pod vodstvom dr. Ritonje naj pripravi predlog dokumenta o spremljanju čakalnih dob za starejše v javnem zdravstvu.

3. Možnosti za razširitev projekta Modernizacija patronažne službe v MO Ljubljana na druga območja države

Sklep: Vodja skupine mag. Obersnel naj pripravi predloge za obravnavo na naslednji seji komisije za zdravstveno varstvo oziroma na UO ZDUS.

4. Predlog projekta Spremljanje čakalnih dob za starejše v javnem zdravstvu

Sklepi: Za pogovor vodstva ZDUS z novim ministrom za zdravstvo predlagamo predstavitev vprašanj, na katere opozarjamo že dlje časa: javno zdravstvo, čakalne dobe, patronaža, negovalni oddelki, itd.

Ko bo pripravljen za javno obravnavo zakon o dolgotrajni negi, ga bodo skupaj obravnavale komisije zdravstvo, socialo in pravna vprašanja.

Komisija predlaga UO, da v komisijo imenuje novi članici mag. Obersel in dr. Ritonja.

Sklepi 7. seje upravnega odbora ZDUS dne 19. 11. 2008

1. Pregled in potrditev zapisnika 6. seje

Sklep: Upravni odbor sprejema zapisnik 6. seje upravnega odbora z dne 19. 6. 2008 v predloženi obliki. Sklep je bil sprejet soglasno.

2. Osemmesečno finančno poročilo ZDUS (Mojca Derganc)

Sklepa: Upravni odbor sprejema Finančni plan za leto 2008 s primerjavo realizacije januar – september 2008 v predloženi obliki in z dopolnitvami iz razprave.

Upravni odbor ugotavlja, da so v poročilu realizacije podane nekatere dodatne postavke glede na osnovni finančni načrt za leto 2008. Upravni odbor sprejema navedene postavke na znanje, dodatne obrazložitve pa bodo podane v obrazložitvi zaključnega računa za leto 2008 (predlagatelj Jože Bučer).

3. Predlog vsebinskega programa ZDUS za leto 2009 (Mateja Kožuh Novak)

Sklepi: Upravni odbor sprejema na znanje delovni predlog letnega programa 2009.

Upravni odbor soglaša, da se dodatna vsebinska razprava opravi na naslednji seji UO.

Člani upravnega odbora posredujejo dodatne predloge in pripombe na delovni predlog letnega programa 2009 tajništvu ZDUS do 5. decembra 2008.

4. Predstavitev novih projektov (Tomaž Banovec in Janez Malovrh)

5. Pregled rezultatov 8 posvetovanj s predsedniki društev (Mateja Kožuh Novak)

6. Poročilo o izvedbi Festivala za 3. življenjsko obdobje (Bogdan Urbar)

Sklep: Ker je upravni odbor nadaljeval delo kot skupščina Hotela Delfin in zaradi časovne stiske so bile te točke (točke 4, 5 in 6) predstavljene na eno naslednjih sej. Predlog je bil soglasno sprejet.

7. Razno

Ker so se v zadnjem času pojavile nekatere dvomnosti glede veljavnosti poteka občnega zbora Zveze društev upokojencev in sprejemanja novega statuta, dne 30. septembra. 2008, je upravni odbor sprejel dva sklepa.

Sklepi: Upravni odbor sprejema na znanje pomisleka in ugotovitve glede poteka občnega zbora ZDUS z dne 30. septembra. 2008 in ugotavlja, da ni potrebe po ponovnem sklicu občnega zbora in glasovanju o statutu. Upravni odbor ugotavlja, da je bilo glasovanje o statutu skladno z veljavnimi akti veljavno izpeljano.

Sklep je bil sprejet z 15 glasovi za, 3 glasovi proti in 5 vzdržanimi od 24 prisotnih članov UO.

Za overovitelje zapisnika občnega zbora z dne 30. septembra. 2008 je UO imenoval Rožco Šonc in Janeza Malovrha.

Sklep je bil sprejet z 17 glasovi za, 2 glasovoma proti in nobenim vzdržanim od prisotnih 21 članov UO.

Naslednja seja upravnega odbora ZDUS se skliče 9. decembra 2008.

Sklepi 3. seje komisije za informatiko dne 25. 11. 2008

1. Problematika spletne strani ZDUS in težave ob nastajanju

Sklep: Člani komisije bodo pregledali strani ZDUS in bodo predsedniku pisno posredovali pripombe oziroma mnenje.

2. Predstavitev društvenih strani in urejanja strani

Sklep: Komisija si bo ogledala predlog Petra Rebernika in Roberta Vurušiča glede strani društev in pisno posredovala svoja stališča glede plačljive ponudbe Roberta Vurušiča in brezplačne Petra Rebernika, nato formiramo stališče.

3. Razpis za programsko opremo za društva

Sklep: Po pripravi osnutka predloga za povpraševanje za programsko opremo se na korespondenčni seji dogovorimo, kako opravimo razpis. Člani komisije naj predlagajo firme, ki jih poznajo, da se ukvarjajo z opremo za DU in posredujejo reference.

Zapisniki v delu

- Komisija za mednarodno sodelovanje z dne 4. novembra 2008
- Komisija za izobraževanje z dne 12. novembra 2008
- Komisija za pokojninsko politiko z dne 14. novembra 2008
- Komisija za kulturo z dne 26. novembra 2008

the 1990s, the number of people with diabetes has increased in all industrialized countries, and the prevalence of diabetes is expected to increase further in the next decades.

Diabetes is a chronic disease, and the long-term consequences of diabetes are determined by the degree of glycaemic control. The most important long-term complications of diabetes are cardiovascular disease, nephropathy, retinopathy, and neuropathy. The prevalence of these complications is directly related to the duration and severity of the disease. The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control. The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.

The most important risk factor for the development of these complications is the degree of glycaemic control.